

**Uchwała Nr XLIX/224/17
Rady Gminy Rakszawa
z dnia 28 grudnia 2017 r.**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017r. poz.1875 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.)

**Rada Gminy Rakszawa
uchwala, co następuje:**

§ 1

Uchwala się dla Gminy Rakszawa na rok 2018 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie 1 stycznia 2018 r.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Rakszawa
Paweł Przybyło
Paweł Przybyło

Uzasadnienie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 stanowi podstawę do praktycznej realizacji zadań ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2017 poz. 783 z późn. zm.). Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 4¹ ust. 1 oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii w art. 10 ust. 1 wyraźnie formułują, że wskazane zadania należą do zadań własnych gminy. W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 jest zasadne.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2018

I. WPROWADZENIE

Na mocy ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016r. poz. 487 z późn. zm.) samorząd gminy uzyskał większość kompetencji i zadań do rozwiązywania problemów alkoholowych i do przeciwdziałania narkomanii w społeczności lokalnej. To właśnie gmina ma przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu i narkomanii. Pomagać to znaczy minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii, nikotynizmu, ale pomagać to przede wszystkim zapobiegać, edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową, jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję. Pomagać to również wspierać młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, aby nie było potrzebne "podpieranie się" substancjami uzależniającymi. Uczyć umiejętności mówienia "nie" w sytuacjach, gdy młody człowiek jest poddany presji otoczenia. Alkoholizm, narkomania, nikotynizm, czy uzależnienie się od internetu to choroby, które rozwijają się latami, niepostrzeżenie. Skutki uzależnień nie ograniczają się jedynie do ograniczeń fizycznych czy psychicznej degradacji samego alkoholika, one dotyczą wszystkich osób, które żyją, pracują czy przyjaźnią się z uzależnionym.

Problemy wynikające z picia alkoholu są jednymi z najpoważniejszych problemów społecznych. Mają one ogromny wpływ na bezpieczeństwo społeczne, stan zdrowia ludzi jak też relacje z najbliższymi. Alarmujące dane na temat wzrostu spożycia alkoholu wśród młodzieży i znacznego obniżenia wieku inicjacji alkoholowej, poszerzenie problematyki związanej z alkoholizmem o zagadnienie przemocy w rodzinie, szkód powodowanych przez pijących dorosłych i młodzież, a także ogólnego przyzwolenia społecznego na spożywanie alkoholu przez młodych ludzi kierunkuje działania w tym zakresie w stronę profilaktyki alkoholowej oraz w stronę pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy, które realizowane są na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Rakszawa na rok 2018 zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień.

Działania podejmowane w ramach niniejszego Programu mają na celu zmniejszenie różnorodnych problemów powodowanych przez alkohol w całej społeczności lokalnej, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka, szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu,

zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy domowej, nietrzeźwość w miejscach publicznych.

Ze względu na to, że Gmina Rakszawa jest małą gminą, na terenie której nie ma ośrodka leczenia odwykowego, ani poradni terapii odwykowych, zadania będą ukierunkowane przede wszystkim na profilaktykę.

W myśl ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin”. Zadanie to, będzie realizowane w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Kluczową rolę w działaniach podejmowanych w ramach w/w Programu odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która współpracuje z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Ośrodkiem Zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Policją, Sądem Rejonowym, Szkołami, Zespołem Interdyscyplinarnym.

Zadania i cele określone w Programie inicjowane są i realizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołaną przez Wójta Gminy.

Program adresowany jest do osób uzależnionych od alkoholu, ich rodzin, do dzieci i młodzieży oraz wszystkich, którzy doświadczają przemocy w rodzinie.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW W GMINIE RAKSZAWA

Na podstawie dokumentów, sprawozdań oraz informacji uzyskanych od instytucji zajmujących się głównie lub pobocznie problemami uzależnień, tj.

- referatów Urzędu Gminy;
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rakszawie;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych;
- dzielnicowego Powiatowej Komendy Policji w Łańcucie;
- Zespołu Interdyscyplinarnego;
- Szkół;

przyjmuje się jako bazę wyjściową do dalszych działań następujące dane;

- 1) liczba mieszkańców w Gminie Rakszawa na dzień 30.10.2017 r. wynosiła 7397 w tym 3724 kobiet i 3671 mężczyzn.
- 2) dzieci i młodzież do 18-go roku życia – 1522
- 3) w wieku produkcyjnym – 4665
- 4) w wieku poprodukcyjnym - 1210
- 5) do października 2017 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozpatrywała 11 spraw dotyczących osób nadużywających alkoholu w tym 3 osoby podjęło terapię w Poradni Leczenia Uzależnień w Łańcucie
- 6) ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych Gminie Rakszawa (na dzień 31.10 2017) wynosiła 11, z tego w 3 punktach sprzedawane były napoje alkoholowe do spożycia na miejscu
- 7) średnio na 1 punkt, w którym sprzedaje się napoje alkoholowe, przypada ok. 672 mieszkańców naszej gminy.
- 8) w 2017 r. (na dzień 31 października) 312 rodzin objętych zostało pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym 8 rodzin, w których występują problemy alkoholowe. W rodzinach objętych pomocą społeczną występuje wiele niekorzystnych zjawisk. Najczęściej są to; ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność. Z wywiadów przeprowadzonych z pracownikami socjalnymi, członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkami Zespołu Interdyscyplinarnego i dzielnicowym wynika, że część dorosłych mieszkańców

gminy nie dostrzega negatywnych skutków problemu społecznego jakim jest uzależnienie od alkoholu. Osoby dorosłe nie chcą poddawać się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu. Problem nadużywania alkoholu często wiąże się z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie (przemocy fizycznej, psychicznej bądź ekonomicznej).

III. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY ALKOHOLOWE.

1. Szkody występujące u osób pijących.

- samozniszczenie osób uzależnionych od alkoholu,
- uszkodzenie zdrowia u osób nadmiernie pijących,
- nadumieralność w młodszych przedziałach wiekowych.

Spożywanie alkoholu może być przyczyną śmiertelnego zatrucia. Wywołuje wiele wypadków ze skutkami śmiertelnymi bądź trwałego kalectwa. Jest jednym z czynników prowadzących do samobójstw. Utrudnia i opóźnia proces diagnozowania i leczenia wielu niebezpiecznych chorób.

2. Szkody występujące u członków rodzin alkoholików.

- głęboka patologia życia rodzinnego i społecznego,
- zaburzenia emocjonalne spowodowane chronicznym stresem oraz demoralizacją.

3. Alkoholowa demoralizacja środowiska pracy. Obejmuje przede wszystkim absencję, wypadki i obniżenie wydajności pracy. Spożycie alkoholu w miejscu pracy w ostatnich latach zmniejszyło się, ale obserwuje się wzrost spożycia alkoholu wśród bezrobotnych.

4. Naruszanie prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe.

Do najważniejszych problemów należą:

- wpływ nietrzeźwych na popełnianie przestępstw, oraz na zjawisko recydywy,
- przemoc w rodzinach alkoholików,
- prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwym,
- alkoholowe zaburzenia zachowania w miejscach publicznych.

5. Niekorzystne społeczne zmiany w strukturze spożycia napojów alkoholowych.

- mniejszy odsetek abstynentów,
- spadek wieku pierwszego kontaktu z alkoholem (między 11 a 14 rokiem życia),
- wzrost spożycia alkoholu przez kobiety, a nawet kobiety będące w ciąży.

6. Naruszanie prawa związane z obrotem alkoholem.

- nielegalny import i sprzedaż napojów alkoholowych,
- sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym,
- promocja, reklama i propagowanie napojów alkoholowych.

IV. CELE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Cele ogólne:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z nadużywaniem alkoholu;
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów już istniejących;
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych.

Cele szczegółowe

1. Podwyższenie progu wiekowego inicjacji alkoholowej;
2. Zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych i

- innych problemów społecznych w szczególności skierowanej do starszych klas uczniów szkół podstawowych, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej
3. Zwiększenie ilości osób podejmujących leczenie we wczesnej fazie choroby alkoholowej;
  4. Kształtowanie postaw prozdrowotnych;
  5. Tworzenie dla dzieci i młodzieży alternatywnych form spędzania wolnego czasu;
  6. Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi.

V. ZADANIA I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin poprzez:
  - 1) działalność informacyjną skierowaną do społeczności lokalnej na temat możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu,
  - 2) programy pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową,
  - 3) opłacanie kosztów powołania biegłych (psycholog i psychiatra) orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
  - 4) ponoszenie kosztów postępowania sądowego w sprawach o zobowiązanie do leczenia w placówkach odwykowych.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:
  - 1) podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu poprzez:
    - przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu,
    - występowanie do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej o przeprowadzenie wywiadów rodzinnych na potrzeby Komisji,
    - zapraszanie osoby na rozmowę wspierającą – motywującą,
    - kierowanie na badania pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu,
    - kierowanie do Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkohol, i
    - motywowanie do podjęcia leczenia stacjonarnego w zakładach lecznictwa odwykowego,
    - kierowanie wniosków do Sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego,
    - uruchomienie procedury „Niebieskiej karty” w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie.
  - 2) udzielanie pomocy psychospołecznej dorosłym członkom rodziny z problemem alkoholowym,
  - 3) przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym poprzez:
    - pomoc ofiarom przemocy domowej oraz współdziałanie z odpowiednimi instytucjami mogącymi zapewnić pomoc prawną, psychologiczną oraz materialną,
    - upowszechnianie wiedzy na temat Procedury „Niebieskiej karty” i „Niebieskiej Linii”,
    - finansowanie szkoleń i kursów służących podniesieniu kompetencji w zakresie wiedzy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
  - 4) pomoc psychologiczna i socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, w szczególności:

- finansowanie kolonii lub innych form wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym, zagrożonych patologią alkoholową, (współpraca w tym zakresie ze szkołami i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej).
  - 5) podnoszenie kompetencji w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi poprzez organizację szkoleń.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych:
- 1) wspieranie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz zajęć w zakresie zaspokajania potrzeb kulturalnych,
  - 2) wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, w szczególności działań długofalowych mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,
  - 3) edukacja w zakresie wiedzy o szkodliwości spożywania alkoholu,
  - 4) inspirowanie i wspieranie lokalnych imprez, kampanii edukacyjnych, przedstawień teatralnych, konkursów o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom,
  - 5) zakup materiałów profilaktycznych – prasy, broszur, plakatów, ulotek, pomocy dydaktycznych, książek, z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
  - 6) podejmowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczanie ich dostępności i przestrzeganie zakazu sprzedawania i spożywania przez nieletnich napojów alkoholowych,
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:
- 1) wspieranie działalności stowarzyszeń realizujących działania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poprzez dotacje w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn. zm.),
  - 2) współpraca z pracownikami socjalnymi mająca na celu pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:
- 1) kontrola podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia na sprzedaż alkoholu w zakresie przestrzegania wszystkich warunków zamieszczonych w ustawie.
  - 2) rozpatrywanie i opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,
  - 3) występowanie do Wójta Gminy o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż alkoholu w przypadku stwierdzenia łamania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
6. Monitorowanie środowiska lokalnego z zakresu problematyki uzależnień i przemocy.
- 1) monitorowanie wszystkich obszarów gminnego programu: profilaktyka szkolna i środowiskowa dotycząca uzależnień, leczenie odwykowe, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, edukacja publiczna oraz rynek napojów alkoholowych,

- 2) dokonywanie analizy różnych zjawisk uzależnień i występujących w związku z tym problemów oraz ich zmienności w czasie.

VI. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki Alkoholowej jest dokonywane z opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniu komisji w wysokości:
przewodniczący: 200,00 zł, członek komisji: 180,00 zł

VII. PRELIMINARZ WYDATKÓW w zakresie realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018

Lp.	NAZWA ZADANIA DO WYKONANIA	CEL ZADANIA	PLANOWANE WYDATKI W ZŁ
1	2	3	4
1.	Posiedzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków do Komisji. Przeznaczenie środków. Rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu i podejmowanie decyzji. Analiza realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ocena działalności przedstawiana w informacjach i sprawozdaniach. Opiniowanie wniosków w sprawie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.	5 000,00 zł
2.	Szkolenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Dobra organizacja pracy Komisji. Zapoznawanie z nowymi przepisami. Dokształcanie.	300,00 zł
3.	Opłaty i koszty sądowe za badania przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia. Zwrot kosztów dojazdu związanych z leczeniem odwykowym	Możliwość realizacji przez Komisję art. 24 i 25 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Skierowanie na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazanie rodzaju zakładu leczniczego.	2 000,00 zł
4.	Realizacja profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej skierowanej do dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców m.in. poprzez realizację konkursów plastycznych i literackich	Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, odpowiadających standardom wyznaczonym przez techniki profilaktyczne. Festyny i spektakle o charakterze edukacyjnym. Wspomaganie	8 000,00 zł

		działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, szkolenia rad pedagogicznych (kąciki prawne, spotkania ze specjalistą od prawa rodzinnego i uzależnień	
5.	Pomoc dla dzieci z rodzin najuboższych i zagrożonych patologią	Dofinansowanie wycieczek (np.: zielone szkoły, obozy, kolonie i półkolonie) o tematyce programów profilaktycznych. Pomoc dla zespołów tanecznych, muzycznych działających na terenie Gminy w celu ukazania alternatywnej formy spędzania wolnego czasu. Organizowanie zajęć pozaszkolnych.	9 700,00 zł
6.	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. Wspieranie zespołów sportowych z terenu Gminy Rakszawa	Wspieranie działań profilaktycznych polegających na organizowaniu lokalnych imprez, zawodów o charakterze sportowym dla dzieci, młodzieży i dorosłych, nie tylko odbywających się bez udziału alkoholu, ale w szczególności sposób eksponujących ten fakt.	8 000,00 zł
7.	Nagrody dla dzieci i młodzieży szkolnej w konkursach profilaktycznych i sportowych Dofinansowanie działań na rzecz środowiska lokalnego	Motywacja i nagradzanie dzieci i młodzieży szkolnej. Organizowanie wigilii, dnia seniora dla osób starszych, samotnych i z rodzin zagrożonych patologią i alkoholizmem	3 000,00 zł
Razem:			36 000,00 zł

